

KULTUREN

Kv Saluhallen 1

fornlämning nr 73, Lunds stad,
Lunds kommun, Skåne

Arkeologisk förundersökning 2011-2012

KULTURMILJÖRAPPORT 2013:5

IVAN BALIC

KULTURHISTORISKA FÖRENINGEN FÖR SÖDRA SVERIGE

Innehåll

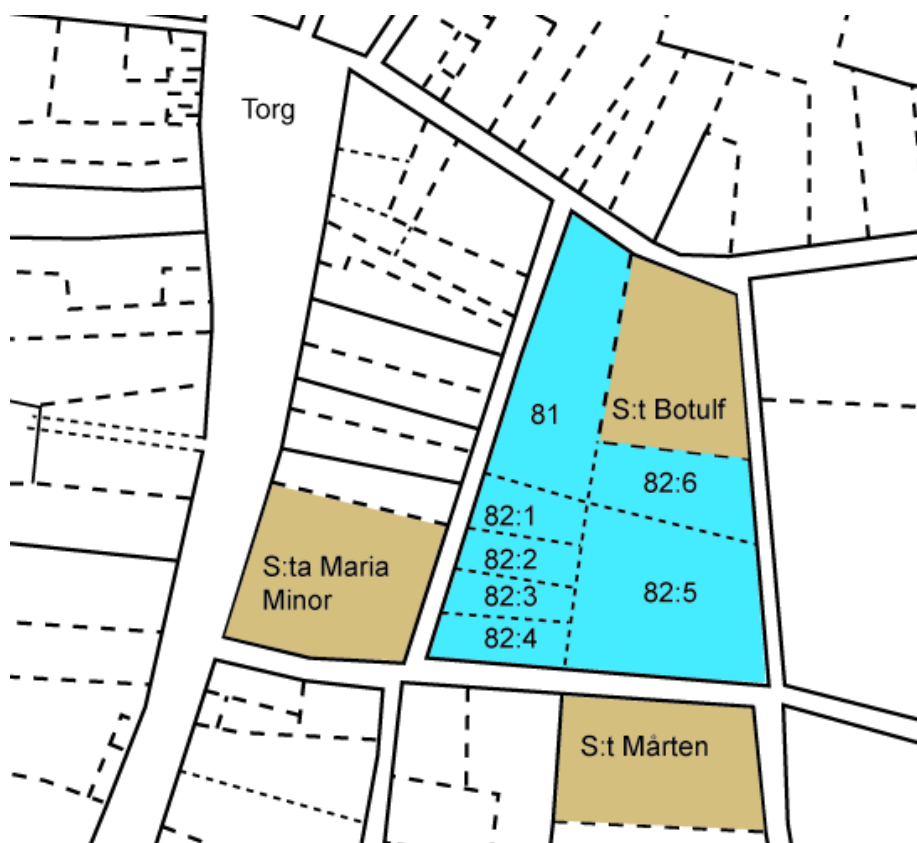
Inledning.....	2
Fornlämningsmiljö.....	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	4
Genomförande och resultat	5
Sammanfattning.....	12
Utvärdering	13
Administrativa och tekniska uppgifter	14
Referenser	15
Bilagor	16

Figur 1. Lunds medeltida stad, fornlämning 73, med platsen för undersökningen markerad med röd stjärna.

Inledning

Lundafastigheter utförde en tillbyggnad i kvarteret Saluhallen 1 i Lund, på den västra sidan av Saluhallen. Den norra delen av tillbyggnaden utfördes med alternativ grundläggning, medan det på den södra delen anlades en källare. Den nya källaren innebar således en utvidgning av den redan befintliga källaren i Saluhallen. I ett första skede var källaren tänkt att omfatta en mindre del och en arkeologisk slutundersökning för denna genomfördes år 2009 (Lst. dnr: 431-38860-09). Behovet av källarutrymmen i Saluhallen ökade sedermera, vilket gjorde ytterligare ingrepp i fornlämningen nödvändiga. Ännu en arkeologisk slutundersökning för den nya utsträckningen genomfördes år 2010 (Lst. dnr: 431-2151-10). Den alternativa grundläggningen på den norra delen av tillbyggnaden ingick inte i tidigare nämnda slutundersökningar, utan betraktas som ett separat ärende i form av en arkeologisk förundersökning som genomfördes under år 2011 (Lst. dnr: 431-11771-10). Slutligen genomfördes en förundersökning i samband med resterande schaktningar för diverse andra konstruktioner under åren 2011 och 2012 (Lst. dnr: 431-903-11). Arbetena bestod av schaktning längs Saluhallens södra sida utmed Västra Mårtensgatan för grundmurstättning, schaktning för rulltrappa och golvsänkning inne i den ursprungliga delen av Saluhallen, schaktning för fettavskiljare och för VA-ledningar, schaktning för trädgropar och markarbeten samt schaktning för elkablar. Senare tillkom även schaktning för nytt golv och VA-ledningar i de äldre delarna av Saluhallen. Denna rapport avser arbeten med lst. dnr: 431-903-11.

Figur 2. Utsnitt av Lunds stad omkring 1500. Rekonstruktion av tomtindelningen (efter Andrén 1984). Kyrkogårdarna är markerade med brunt.

Fornlämningsmiljö

Den aktuella undersökningsytan i kvarteret Saluhallen 1 är belägen centralt i Lunds stad (RAÄ Lund 73:1, figur 1). Kvarterets östra del består av byggnaden för Saluhallen och den västra delen utgörs idag av den nya delen av Saluhallen.

Före Saluhallens tillblivelse var kvarteret en del av ett större långsträckt kvarter mellan Mårtensgatan i söder, Skomakaregatan i norr, Vårfrugatan i väster och Bankgatan i öster. I den norra delen av kvarteret var S:t Botulfs kyrka belägen. Kyrkan är inte lokaliserad, men gravar från dess kyrkogård har påträffats. Kyrkan har troligen uppförts på initiativ av privatpersoner. Under slutet av medeltiden tillhörde patronatet släkten Krognos, som ägde den stora tomten öster om kvarteret Saluhallen, alltså området för nuvarande Mårtenstorget (Andrén 1984 s 62ff; Johansson Hervén 2001). Strax söder om Saluhallen var S:t Mårtens kyrka belägen. Kyrkan och kyrkogården har undersökts vid flera arkeologiska undersökningar, den senaste år 1993 (Carelli & Lenntorp 1994). På norra sidan av Mårtensgatan, i mynningen till Stora Södergatan, väster om kvarteret Saluhallen, låg kyrkan S:ta Maria Minor. Den första träkyrkan på platsen uppfördes omkring 1060-talet och omkring 1100 kan den ha ersatts av en stenkyrka (Andrén 1980 s 64). Kyrkan omtalas redan 1095-1103 som S:ta Maria "in foro", alltså S:ta Maria vid torget (Andrén 1980 s 14).

Den rekonstruktion av sockenindelningen som gjordes av Anders Andrén (1984) visar att tomterna inom kvarteret Saluhallen troligen har haft olika sockenkyrkotillhörighet. Det är oklart om den tomt där undersökningsområdet ligger, alltså tomt 82:5 (figur 2) har tillhört S:t Mårtens, S:t Botulfs eller S:ta Maria Minors socken.

Förutom uppgifterna om S:t Botulfs kyrka och kyrkogård finns bara en medeltida skriftlig omnämnande av det äldre kvarteret, från omkring 1400, rörande tomt 82:6 (figur 2). De övriga tomtuppgifterna är från tiden efter reformationen. I mitten av 1500-talet omnämns explicit bebyggelse på tomterna 82:2 och 82:1 (figur 2) (Andrén 1984 s 79). I mitten av 1600-talet kan även påvisas bebyggelse i form av bodar på tomt 81. I de andra källorna från perioden omtalas grunder eller jordar, vilka dock inte behöver avse bebyggelse. Det ligger närmare till hands att tolka dessa tomter som obebyggda tomter eller hagar. Den bebyggelse som säkert kan påvisas i de skriftliga källorna från 1500- och 1600-talet visar en likartad bild av dess utbredning i kvarteret som kartan från 1669 visar, alltså bebyggelse en bit upp på Vårfrugatans östra sida (André och Högstedt 1990 s 17). Den äldsta kända tomtindelningen, med flera mindre parcellliknande former, kan i sig indikera medeltida bebyggelse som försvunnit redan före omkring mitten av 1500-talet. En ytterligare indikation på detta är den gård som omnämns omkring 1400 strax söder om S:t Botulfs kyrkogård men som inte lämnat spår i yngre källor

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Flera arkeologiska undersökningar och observationer har gjorts i och omkring kvarteret Saluhallen. I detta sammanhang kommer endast de redovisas som sett ur ett rumsligt perspektiv är mest relevanta för undersökningen.

Grundgrävning för Saluhallen år 1906

De tidigaste arkeologiska observationerna i kvarteret gjordes i samband med grundgrävningen för Saluhallen år 1906. De enda strukturer som dokumenterades var en trä- och en stenbrunn som låg i området ut mot Mårtenstorget. Träbrunnen var indragen från gatan och stenbrunnen låg i gränsen mellan gatan och tomtmarken. Diverse fyndmaterial insamlades.

Grävning för bensintank på Botulfsplatsen år 1939

Rudimentära uppgifter om kulturlagerdjup finns från grävning för en bensintank på Botulfsplatsen 1939 (kvarteret S:t Botulf 7). Kulturlagermaktigheten i detta område var omkring 2,8 meter. Förutom en bit skålkakel insamlades inga fynd.

Grävning för oljetank och plintar på Botulfsplatsen år 1967

I samband med en grävning för en oljetank och plintar år 1967 gjordes en uppmätningar av schakten och mått togs på moränleran nivå. Kulturlagermaktigheten var mellan 2,4 och 2,6 meter. I det största schaktet, det norra, påträffades en laggad trätunna fylld med gödsel.

Ledningsdragningar och omgestaltning av Botulfsplatsen år 1994

De mest omfattande arkeologiska undersökningarna i området gjordes år 1994 i samband med schaktningar för nya rör och kablar samt ny gatubeläggning på Botulfsplatsen. På en stor del av ytan omfattade schaktningarna den översta delen av kulturlagren. På vissa punkter genomfördes dock schaktningen till större djup än en meter eller ned till moränen. I flera områden fanns relativt välbevarade efterreformatoriska lämningar, bland annat påträffades grunder till huskroppar från 1600-1800-tal. Medeltida kulturlager dokumenterades i flera av de mindre schakt som grävdes i norra delen av kvarteret Saluhallen och i schakten framkom bland annat byggnadslämningar. Mot bakgrund av att schaktningarna på stora områden endast omfattade de övre kulturlagren kom fyndmaterialet att i relativ hög grad omfatta efterreformatoriskt material (Eriksdotter & Larsson 1995).

Geotekniska skruvborrsprover och schakt år 2009

Inför den planerade utvidgningen av Saluhallen genomfördes en förundersökning i form av dokumentation av skruvborrsprover samt två mindre schakt som grävts intill befintlig byggnad. Både skruvborrsprover och provschakt gjordes som ett led i den geotekniska undersökningen av platsens tekniska förutsättningar för grundläggning av den nya byggnaden. Dokumentationen visade på en total kulturlagermäktighet på ca 2,0 - 2,2 m (Karlsson 2009).

Arkeologisk slutundersökning kvarteret Saluhallen 1, år 2009

Inför tillbyggnaden av Saluhallen gjordes en arkeologisk undersökning för den då planerade utvidgningen av källare. Undersökningsresultaten visade två skikt av stolpburen bebyggelse från 1000-talet, varefter den delen av tomten framförallt användes för odlingsaktiviteter. Stora mängder jord hade påförts i omgångar i samband med förändringen av markutnyttjandet. Undersökningen berörde lämningar från medeltid fram till modern tid. I undersökningen prioriterades det arkeobotaniska materialet (Karlsson in print).

Arkeologisk slutundersökning kvarteret Saluhallen 1, år 2010

Då den planerade källarens utbredning utökades i tillbyggnaden av Saluhallen, gjordes ännu en arkeologisk slutundersökning. Resultaten visar att de yngsta lagren som intensivundersöktes härrörde från tiden omkring 1500 och att ekonomibyggnader, som har kunnat följas i flera generationer, legat på platsen. Därtill framkom lämningar av ugnsfundament, avfallslager och nedgrävningar för brunnar, gödselstackar och förrådgropar. Nedgrävningarna sträckte sig tidsmässigt från 1000-tal till och med 1300-tal. I de äldsta lagren på platsen framkom stående stolpar som kan ha ingått i en byggnad, troligen i resvirkesteknik. Även i den äldsta markhorisonten framkom ett flertal stolphål och pinnavtryck som ingått i byggnader och hägnader (Gardelin in print).

Arkeologisk förundersökning kvarteret Saluhallen 1, år 2011

I samband med att den del av Saluhallens utbyggnad som grundlades med så kallad alternativ grundläggningen genomfördes en förundersökning, vilken omfattade schaktning för en slitsmur och ett område mellan Saluhallens gamla källare och schakten för 2009 och 2010 års slutundersökningar, samt hela området sydväst om den ursprungliga saluhallen. Vid undersökningen dokumenterades 1,5 – 2,5 m tjocka kulturlager. Resultaten utgjordes av kulturlager, brunnar, gropar, träskodda förrådgropar, en skålla, andra spår av metallhantverk samt en stenlagd yta som förmodligen utgör den äldsta fasen av Västra Mårtensgatan. Dateringarna sträckte sig från stadens grundläggning till modern tid (Balic 2012).

Genomförande och resultat

Schaktningen för rulltrappan och golvsänkningen i de västra delarna av den ursprungliga Saluhallen (figur 9), var planerade att utföras efter att nya öppningar tagits upp i väggarna mellan den nya och gamla delen, så att maskiner lätt skulle kunna få tillträde och urschaktade massor kunde tas ut. Dock flyttades arbetena fram för att passa in i arbetsplaneringen, vilket innebar att bara de ursprungliga dörröppningarna var tillgängliga och väldigt små maskiner fick användas. Uttransporten av schaktmassorna blev också väldigt omständliga. För schaktningsarbetena anlätades en rivningsfirma som var verksam på arbetsplatsen, då de hade en liten fjärrstyrd robot som även kunde utföra schaktning. För utkörningen av massorna användes en Bobcat. Arbetet var från början fyllt med problem som kretsade kring tillgängligheten, den fjärrstyrda roboten och dess operatörer. Roboten visade sig ha liten kapacitet och kunde i princip inte planschakta och dess operatörer hade aldrig använt maskinen för schaktning.

Figur 3. Schaktning för rulltrappa inne i den befintliga delen av Saluhallen. De trånga utrymmena och den dåliga tillgängligheten gjorde att en olämplig maskin användes, vilket medförde att planschaktning inte kunde genomföras.

Detta medförde att arbetet gick mycket långsamt och var mycket stökigt. Under dessa förutsättningar gick inte plandokumentation att utföra. Ovanpå detta talade operatörerna väldigt lite svenska, ett hinder som tursamt nog kunde överbryggas genom att arkeologen var tvåspråkig. Eftersom uttransporten av massor gjordes med en liten maskin krävdes det många transporter och för att skydda de underliggande kulturlagren, gjordes schaktet för rulltrappan först. Schaktet var ca 6,5 m långt, 2,0 m brett och 1,6 m djup samt omfattade väl bevarade kulturlager, utan att moränleran påträffades (bilaga 1, figur 1, 2). I den norra delen av schaktet fanns ett frischakt för den befintliga källaren. I de resterande delarna av schaktet för rulltrappan, kunde det i botten dokumenteras flera lager av odlad jord, flera större syllstenar samt påförda lager som kan utgöra fundament för en byggnad. I sektionen kunde flera kulturlager som tolkats som utjämningar eller möjligen odlingslager ses. Genom dessa var en nedgrävning grävd och i dess botten låg ett lager med gödsel. Nedgrävningen kan sekundärt ha tjänat som gödselstack innan den fylldes igen med leriga kulturlager. Ovan nedgrävningen låg ett lerlager som bör tolkas som ett lergolv med spår av reparationer eller ombyggnader. Däröver följde en avjämning bestående av gråbrunt kulturlager med inslag av nedbrutet trä samt träkol, och på detta ytterligare en rest av ett lergolv. Ovan detta följde ytterligare en sekvens av utfyllnadslager och lergolv. Dessa sekvenser av utjämningar och lergolv visar på en återkommande bebyggelse på samma plats samt ett återkommande behov av att åtgärda sättningar i den tidigare nedgrävningen. Däröver följde ett tjockt odlat lager. I den södra delen av schaktet dokumenterades en större nedgrävning, i vilken en grundmur av gråsten lagts. Denna skar igenom det tidigare odlingslagret och hörde till en sentida byggnad.

Resterande lager utgjordes av raseringslager samt rester efter sentida rivnings- och byggaktiviteter i samband med uppförandet av Saluhallen. Schaktet för rulltrappan ligger på tomt 82:5 enligt Andrén tomtrekonstruktion som speglar förhållandena kring år 1500 (Andrén 1984 s 79). Vid slutundersökningarna år 2010 påträffades spår efter bebyggelse på tomtens sydvästra delar, ut mot Västra Mårtensgatan, från perioden 1250 – 1300, medan inga bebyggelsespår för perioden 1300 – 1670 påträffades. De byggnadslämningar som påträffades i schaktet för rulltrappan har inte gått att datera närmare, men deras stratigrafiska läge pekar på att de tidsmässigt bör rymmas inom den senare perioden. Sannolikt ska de ses som en del av det totala byggnadsbeståndet på tomten med bostadshus ut mot någon av gatorna och ekonomibyggnader inne på tomten.

Figur 4. Förhållandena vid schaktningen inne i den befintliga delen av Saluhallen var besvärliga. Till vänster i bild kan schaktet för rulltrappan ses. Resterande delar av utrymmet sänktes med ca 0,30 – 0,35 m.

Kulturlagren i schaktet för rulltrappan var i de övre delarna uttorkade och sämre bevarade, medan de i botten var mera fuktiga, feta och med större organiskt innehåll. Efter att schaktet för rulltrappan avslutats gjordes golvsänkningen som omfattade ca 0,30 – 0,35 m under befintlig nivå. Den gjordes genom att schakta från de inre delarna, ut mot dörröppningen i lokalens norra delar och därefter täcktes ytan med geotextil och bärlager. Denna schaktning omfattade bara rester av byggaktiviteter från huvudsakligen 1800-talet och rivningslager från de byggnader som revs i samband med uppförandet av Saluhallen.

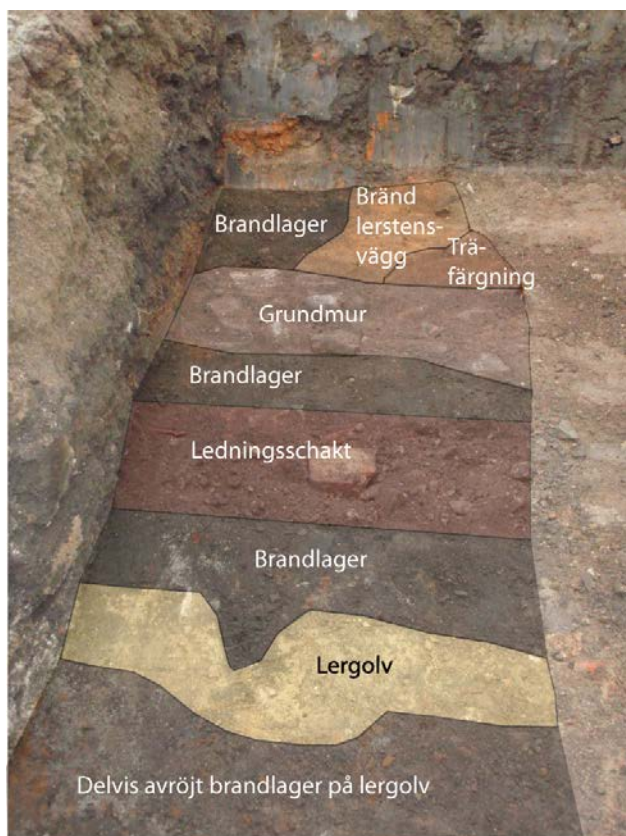
På Saluhallens västra sida grävdes två schakt för trädplanteringsgropar (figur 9). Det norra var 8 m långt och 3 m brett, medan det södra var ca 12 m långt och ca 3 - 4 m brett (bilaga 1, figur 3, 4). Båda var ca 1,10 m djupa. I det södra påträffades resterna efter en källare tillhörande den tidigare byggnaden som revs i samband med att Saluhallen byggdes (bilaga 1, figur 5, 6). Den var fylld med rivningsmaterial och upptog större delen av schaktet. I schaktets västra delar påträffades bevarade kulturlager, som i botten bestod av en avröjd yta efter en brand som troligen ska dateras till 1600 -

1700-tal, samt ett lager odlingsjord från 1400 - 1500-tal, på vilken byggaktiviteter senare bedrivits. Trädgropens läge motsvarar tomt 82:4 efter Andréns tomtrekonstruktion som visar förhållandena omkring år 1500 (Andréns 1984). Vid slutundersökningen år 2010, som omfattade den norra granntomten 82:3, konstaterades att det där brunnit vid två tillfällen under perioden 1670 – 1700. Den avröjda brandpåverkade ytan ska troligen sättas i samband med en av dessa. Kulturlagren som påträffades i den södra trädplanteringsgropen var torra och nedbrutna och infiltrerade.

I den norra trädplanteringsgropen påträffades huvudsakligen moderna raseringsmassor, men i det nordvästra hörnet dokumenterades ca 3 m² bevarade kulturlager. De bestod av spåren efter två bränder med bland annat en bränd kollapsad vägg av lertegel. Vidare dokumenterades två lergolv samt en syllstensrad. Hur dessa förhåller sig inbördes kunde inte fastställas, då de inte grävdes utan bara dokumenterades i plan. De påträffade lämningarna i den norra trädplanteringsgropen motsvarar tomt 82:1 efter Andréns tomtrekonstruktion. Värt att notera är att byggnadslämningarna hör till en byggnad med ett läge långt in på tomten, vilket stämmer väl överrens med resultaten från slutundersökningen från år 2010, då en byggnad med liknande läge dokumenterades på tomt 82:3, ca 25 m söder om trädgropen. Troligen har det rört sig om en ekonomibyggnad, medan bostadshuset låg ut mot Vårfrugatan. En närmare datering av byggnaderna och bränderna har inte kunnat göras, men en intressant iakttagelse från slutundersökningen år 2010 är att brand på tomt 82:3 har kunnat noteras en gång på 1400-talet och två gånger på slutet av 1600-talet. Kanske är det de två bränderna på slutet av 1600-talet som även dokumenterats i den norra trädgropen. Sektionen visar sekvensen av bränder och hur byggnaderna överlagrades av ett odlingslager. Däröver påträffades raseringslager från 1700- 1800-talet samt moderna bärlager.

Figur 5. Schaktningsarbete för den norra trädplanteringsgropen.

Figur 6. I den norra trädplanteringsgropens nordvästra hörn påträffades väl bevarade byggnadslämningar och kulturlager.

Under januari månad år 2012 utfördes en schaktning för grundmurstätning längs Saluhallens södra fasad (figur 9). Schaktet mätte ca 17,5 m i längd och var mellan 2,0 - 2,7 m brett. Djupet var ca 3,2 m under markytan, varför schaktet grävdes med bankett för att minska rasrisken (bilaga, 1, figur 7, 8). Då schaktet grävdes påträffades två syllstensrader som löpte parallellt med Västra Mårtensgatan, varav den ena låg ca 2 m ut från Saluhallens vägg medan den andra låg ca 0,3 - 0,4 m ut från väggen. Den närmast Västra Mårtensgatan påträffades ca 0,8 m under markytan och kunde följas ca 3,5 m österut. Den andra grundmuren var mycket kraftigare (upp till 0,9 x 0,9 m stora stenar) och bestod i vissa delar av två skift. Den kunde följas ca 13 m österut och dess överkant låg mellan 0,9 m och 1,2 m under markytan. Grundmurarna utgör spåren efter två generationer byggnader utmed Västra Mårtensgatan, varav den kortare troligen utgör grunden till den byggnad som finns dokumenterad på Espmans karta från 1783 och som angavs tillhöra Assesor Allegros arvinge. Den kraftiga grundens läge stämmer bättre överens med de två äldre gatunivåerna som påträffades och som bör vara av äldre datering (se nedan). Den kraftiga grundmuren togs bort i samband med schaktningen. Sektionen visade att moränleran i området ligger ca 2,1 m under markytan i de västra delarna och ca 1,5 m i de östra. Den bevarade kulturlagertjockleken var mellan 1,1 - 1,4 m och bestod generellt sett av fuktiga, feta välbevarade lager. De äldsta lagren som dokumenterades hörde ihop med en stenbroläggning. I den västra delen av schaktet låg denna anlagd på en risbädd, medan den låg direkt på moränleran i den östra delen. Stenbroläggningen bestod av slarvigt lagda stenar och tegelbitar samt ett fett lerigt smutslager med mycket organiskt material samt djurben. Ovan detta lager påträffades ett lager med odlad jord med inslag av sand och småsten. Det i sin tur överlagrades av ytterligare en stenbroläggning av samma typ som den äldre, men mera vällagd.

Även på denna fanns ett fett lerigt smutslager med organiskt material och djurben. Ovan den översta stenbroläggningen dokumenterades ytterligare ett tjockt utlagt lager som troligen odlats. Sekvensen av stenbroläggningar överlagrade med odlingsjord visar att gränsen mellan gatu- och tomtmark förflyttats flera gånger i nord sydlig riktning, under medeltiden. Ovan odlingslagret dokumenterades ett kraftigt raseringslager som bestod av storstenstegel, enkupigt taktegel, vitt kalkbruk och lerigt organiskt kulturlager. Rivningslagret är troligen resterna efter en tegelbyggnad som revs under slutet av medeltiden eller tiden efter reformationen. Sannolikt rör det sig om den byggnad som var anlagd på den kraftiga grundmuren som togs bort i samband med schaktningen (se ovan). Delar av den äldsta stenbroläggningen var delvis anlagd direkt på moränleran, delvis på rustbädd och innehöll tegel. Eftersom det finns tidigmedeltida dateringar av Västra Mårtensgatan både öster och väster om undersökningsområdet är det rimligt att anta att en avröjning skett i området i samband med att gatubeläggningen lades ut. Förekomsten av rustbädd antyder att det fanns fuktproblem, vilket även skulle kunna förklara avröjningen. Förekomsten av teglet tillsammans med fynd av protostengods indikerar tydligt en datering till efter slutet på 1100-talet. De båda stenbroläggningarna visar att Västra Mårtensgatan hade en mera nordlig sträckning, vilket även noterades vid förundersökningen år 2011.

Figur 7. I samband med schaktningen för grundmurstättningen uppstod problem med befintliga ledningar och ledningsskåp, vilket försenade arbetena. Alldeles utanför Saluhallens källvägg påträffades kraftiga grundmursstenar vilka inte kunde bevaras utan togs bort. I schaktväggen syns en av stenarna markerad med en orange pil.

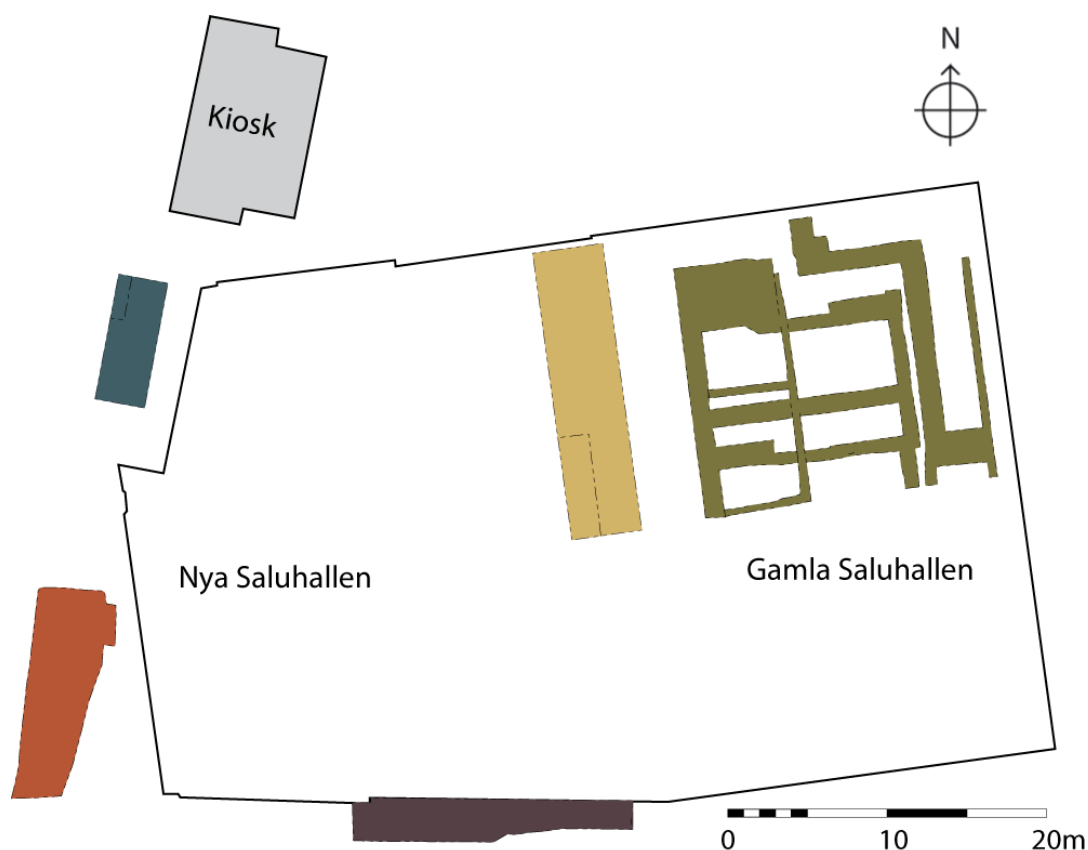
Under våren år 2012 tillkom ett schaktningsarbete inne i den ursprungliga delen av Saluhallen, för nya VA-ledningar och nya golv (figur 9). Efter avstämning med länsstyrelsen bifogades arbetet till det aktuella ärendet. En serie av relativt grunda schakt ca 0,3 – 0,4 m grävdes och täcktes med geotextil och bärlager (bilaga 1, figur 9). Huvudsakligen omfattade schaktningen raseringslager och byggavfall kopplat till uppförandet av saluhallen, men bitvis blottades även efterreformatoriska och möjligen senmedeltida kulturlager. Det rörde sig generellt sett om odlingsjord och raseringslager innehållande storstenstegel och enkupigt taktegel. I den sydöstra delen av området påträffades tre större stenar på rad, vilka utgjorde resterna efter en grundmur hörande till en byggnad eller någon form av mur utmed Mårtenstorget. En mindre stensträng dokumenterades i de centrala delarna av den schaktade ytan, och i anslutning till denna ett område med rivningsmaterial. Stenarna bör utgöra en syll för en byggnad hörande till den bebyggelse som enligt Palmcrantz karta från år 1875 legat i området (André & Högstedt 1990 s 77). I den nordvästra delen påträffades en yta som bestod av kompakta kulturlager vilket förmodligen ska ses som en effekt av att den ovan nämnda bebyggelse legat på platsen. Centralt på den södra delen av undersökningsområdet grävdes en mindre provgrop längs med en av de befintliga plintarna, då man planerade att återanvända dessa och behövde närmare information om deras konstruktion. I provgropens sektion kunde överst ett nedbrutet odlingslager dokumenteras, och under detta ytterligare ett odlingslager som var något bättre bevarat.

Inne i den befintliga delen av Saluhallen schaktades det för nytt golv och ledningar.

Sammanfattning

En kort sammanfattning av resultaten visar att det funnits bebyggelse på flera platser inom undersökningsområdet. På tomt 82:5, enligt Andrén's tomtrekonstruktion, påträffades byggnadslämningar i form av lergolv centralt på tomten, samt en kraftig grundmur längs tomtens södra del mot Västra Mårtensgatan (Andrén 1984 s 79). De daterades till perioden 1300 – 1670 och utgör sannolikt delar av byggnadsbeståndet på tomten, motsvarande ett bostadshus ut mot Västra Mårtensgatan och en ekonomibyggnad inne på tomten. På samma tomt, det vill säga 82:5, påträffades även flera lämningar efter bebyggelse från 1700 och 1800-talet som låg ut mot Mårtenstorget och på tomtens nordvästra delar. På tomt 82:1 påträffades byggnadslämningar bestående av syllstenar, lergolv och rester efter en bränd lerstensvägg, vilka låg långt in på tomten och troligen utgör resterna efter en ekonomibyggnad. Dessa har daterats till senmedeltid – efter reformatorisk tid. Tomtens bostadshus bör ha legat längre västerut mot Vårfrugatan. Vid undersökningen dokumenterades också två medeltida nivåer av Västra Mårtensgatan, samt på dem överlagrande odlingslager, som visar att gränsen mellan tomt- och gatumark inte legat fast utan flyttat sig under medeltiden. I alla schakt som dokumenterades i samband med förundersökningen påträffades odlingslager från både medeltid och efterreformatorisk tid, vilket tydligt visar att odling var en viktig och återkommande aktivitet i kvarteret som i princip fortsatte fram till modern tid.

Figur 9. I samband med utbyggnaden och renoveringen av Saluhallen gjordes schaktningsarbete bland annat för trädplanteringsgropar markerade med gråblått och rostbrunt. Vidare gjordes schaktningar inne i den befintliga delen av Saluhallen för en ny rulltrappa och nytt golv markerat med gult samt golvsänkning och ledningar markerat med grönt. Slutligen gjordes en grundmurstätning längs delar Saluhallens södra fasad markerade med mörkt grått.

Utvärdering

Om och tillbyggnadsprojektet Saluhallen har varit ett komplicerat ärende som ändrat form under resans gång. Detta har medfört att Länsstyrelsen flera gånger har fått utfärda nya tillstånd om ingrepp i fast fornlämning, för att reglera de nya förhållandena. Sammanlagt utfärdades 9 tillstånd kopplade till Saluhallens om och tillbyggnad under åren 2009 – 2011. Två av dessa rörde slutundersökningar medan de resterande sju avsåg förundersökningar av olika omfattning. Detta har inneburit att de arkeologiska insatserna varit splittrade och att en överblick varit svår att få. Vidare har det varit mycket svårt att samordna insatserna för att minimera ingreppen, och nå bästa möjliga resultat. En närmare utvärdering av förundersökningen som denna rapport behandlar kommer inte att göras här. Istället kommer en övergripande utvärdering av alla insatser rörande om och tillbyggnaden i kv Saluhallen 1 i alla 9 ärenden, att göras.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr	431-903-11	Fornlämning nr/art	RAÄ 73:1
Socken/stad	Lund	Socken-/Stadsnr	1298
Landskap	Skåne	Län	Skåne
Kommun	Lund	Trakt/kvarter/fastighet	Kv Saluhallen 1
Typ av exploatering	Grävning för diverse		
Uppdragsgivare	Lundafastigheter		
Typ av undersökning	FU		
Ansvarig institution	Kulturen		
Fältarbetsledare	Ivan Balic		
Övrig personal	Aja Guldåker		
Fältarbetstid	2011-03-17 – 2012-03-26		
Fälttid			
Arkeolog	87 h		
Maskin	-		
Undersökningens omfattning			
Yta	341 m2		
Kubik	261 m3		
Schaktmeter	-		
Kostnad för arkeologi			
Fältarbete	59 159 SEK (79 h á 650 + 8 h á 975 helgtaxa)		
Rapport	56 550 SEK (87 h á 650)		
Analys	-		
Övrigt	-		
Summa:	115 700 SEK		
Kostnad övrigt			
Maskiner	-		
Bodar	-		
Övrigt	-		
Summa	115 700 SEK		
Summa, faktisk			
Summa, beslutad	Enligt löpande kostnad		
Fyndmaterial (förvaring m.m.)	KM 93464		
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen		
Ritningar, dokumentation	7 st plan- sektionsritningar skala 1:100 & 1:20		
Foto	53 digitala fotografier		
Analys			
Övriga upplysningar			

Referenser

Otryckta källor

Kulturens arkiv

Opublicerat material i LA-arkivet

Litteratur

André, A. & Högsted, C. 1990. Kartornas Lund 1580-tal till 1959. Gamla Lund Föreningen för bevarande av stadens minne Årsskrift 72, 1990.

Andrén, A. 1980. Lund. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer, Rapport, Medeltidsstaden 26. Göteborg

Andrén, A. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska Museer, Rapport, Medeltidsstaden 56. Göteborg

Balic, I. 2012. Kv Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 408. Lund.

Carelli, P. & Lenntorp, K-M. 1994. Kv S:t Mårten nr 25-26 Lund. Arkeologisk undersökning 1993. Arkeologiska rapporter från lund, Nr 8. Lund.

Eriksdotter, G. & Larsson, S. 1995. Botulfsplatsen, Lund Arkeologisk undersökning 1994. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 7. Lund.

Gardelin, G. (in print). a . Kv Saluhallen 1, Lund. Fornlämning nr 73 i Lunds stad, Lunds socken, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk slutundersökning 2010. Kulturens rapporter nr 4. Lund.

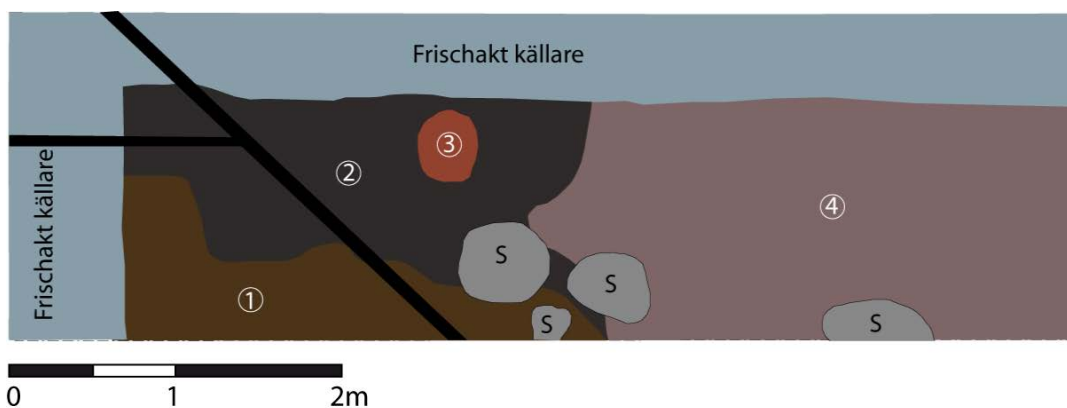
Johansson Hervén, C. 2001. Mårtenstorget i Lund. Arkeologisk undersökning 1997. En kulturhistorisk redogörelse. Arkeologiska rapporter från lund, Nr 21. Lund.

Karlsson, M. 2009. Kv Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Arkeologiska arkivrapporter från Lund, nr 343. Lund.

Karlsson, M. (in print). Kv Saluhallen 1, Lund. Lund, RAÄ 73:1. Lunds socken. Skåne. Arkeologisk slutundersökning 2009. Kulturens rapporter nr 4. Lund.

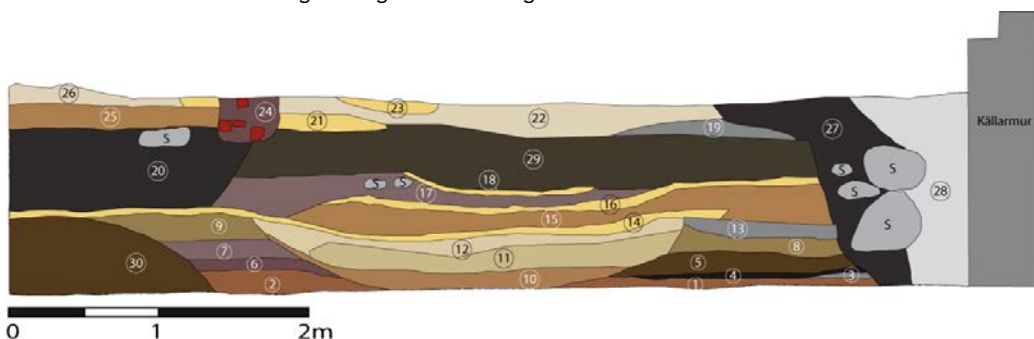
Bilagor

Bilaga 1

Figur 1. Plan över schakt för rulltrappa.

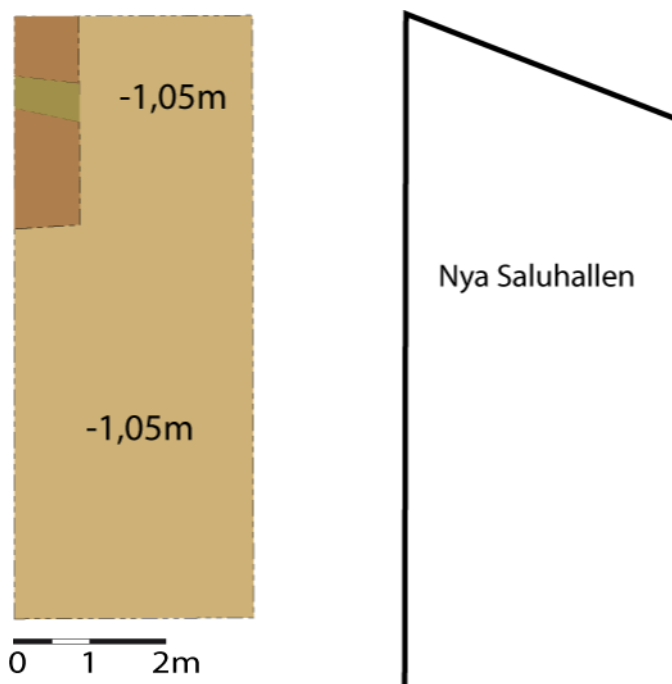
1. Brunt, mycket homogent kulturlager som var något kompakt och torrt, men med en viss fethet. Innehöll mycket organiskt material. Utgör troligen ett nedbrutet kulturlager med gödsel.
2. Gråsvart, lerigt kulturlager med relativt mycket träkol som var kompakt, något torrt men fett. Innehöll kalkbitar, djurben och småsten. Utgör troligen ett utlagt kulturlager för avjämning eller fundament bestående av brandpåverkade massor och avfall. En alternativ tolkning är att det rör sig om ett konstruerat odlingslager genom att avfall, äldre kulturlager och brandrester blandats.
3. Brunt träfärgat kulturlager bestående av nedbruten avföring inblandat med träkol. Latrinavfall utkastat i en nedgrävning.
4. Brungrått kulturlager, lerig med inslag av lerkuddar och nedbrutna trärester. Något kompakt och lite torrt men ganska fett. Det innehåller lite träkol och utgör troligen ett odlat lager.

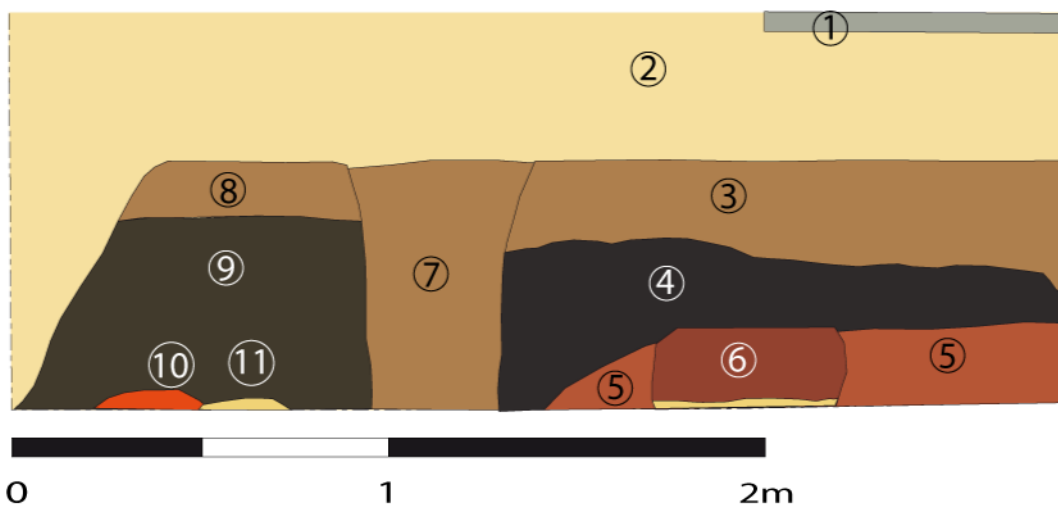
Figur 2. Sektion mot öster från schaktet för rulltrappan.

1. Brunt, mycket homogent lager som var något kompakt och torrt men med en viss fethet. Innehöll mycket organiskt material. Utgör troligen ett nedbrutet lager med gödsel.
2. Samma som nr 1.
3. Grått kulturlager med ett stort inslag av lera, något torrt, fett och kompakt. Troligen ett golv.
4. En tunn lins bestående av träkol, kalk och trärester. Torrt och något löst. Troligen ett konstruktions- eller byggnationslager.
5. Ett melerat brunt kulturlager som innehöll gul lera och lite träkol. Det var lite torrt, kompakt och tolkas som ett utjämningslager.
6. Grått kulturlager med inslag av träkol och gul lera. Det var något fett, lite torrt och utgör ett utjämningslager.
7. Snarlikt nr 6 men mörkare och med ett mindre inslag av lera. Är troligen resultatet av samma aktivitet som nr 6.
8. Liknar nr 5 men med mera organiskt material och träkol. Troligen ett utjämnings- eller ett odlingslager.
9. Snarlikt nr 8, förmodligen samma lager.
10. Ljust brunt organiskt material som var varvigt och något torrt. Troligen gödsel eller latrin.
11. Grått lager med inslag av träkol och enstaka lerkuddar. Igenfyllning av grop, möjligen med odlade lager.
12. Snarlikt nr 11 men något mörkare och med ett större organiskt inslag. Möjligen ett odlat lager.

13. Grått kulturlager som var något torrt och kompakt samt innehöll träkol och fåtal bitar av nedbrutet trä. Kan utgöra ett utlagt kulturlager som sedan trampats, möjligen en gårdsplan.
14. Ett golvlagret som bestod huvudsakligen av gul lera som i den södra delen var något sönderbrutet och i den norra hade ett inslag av kalk och träkol. I underkanten av lagret fanns mycket träkol och sot som indikerar att det rör sig om en återuppbyggnad eller reparation efter brand.
15. Gråbrunt kulturlager som var torrt och något kompakt. Det innehöll träkol, nedbrutna trärester och ett fåtal lerkladdar. Kulturlagret tolkas som ett avjämningslager över en sättning men utgjorde även underlag för ett lergolv.
16. Beigegult lerlager som var kompakt och homogent samt tolkas som ett lergolv.
17. Grått kulturlager som innehöll träkol. På överkanten (dess yta) ökade inslaget av träkol och även aska förekom. Lagret tolkas som ett utjämningslager över en sättning och på dess yta har byggaktiviteter förekommit.
18. Gröngul lera som utgör ett fragmenterat lergolv.
19. Grått kulturlager med ett inslag av stora tegelbitar, kalkbruk och lera som utgör ett rivningslager vilket lagts ut som avjämning samt bärlager.
20. Brungrått kulturlager som var varvigt och innehöll tegelkross och bränd lera. Det tolkas som ett rivningslager vilket använts som fyllning kring en grundmur.
21. Gröngul kompakt lera vilken använts som packning kring en tegelmur.
22. Raseringslager innehållande stora tegelbitar, tegelkross, bränd lera och kalkbruk. Materialet har använts som bärlager.
23. Gul lera troligen någon form av packning.
24. Brungrå kulturjord innehållande kalkbruk, kalk, stora tegelbitar och småsten. Fyllning i en nedgrävning som tillkommit då en tegelmur delvis plundrades eller revs.
25. Gråbrun kulturjord som var torr och kompakt. Den innehöll mycket lera, tegelkross och småsten och utgjorde spåren efter byggaktiviteter på platsen.
26. Samma som nr 22.
27. Gråsvart kulturlager som var torrt och något löst samt innehöll småsten. Det utgjorde en återfyllning kring en grundmur av natursten.
28. Skärvsten i frischakt.
29. Gråbrun kulturjord som var torr, nedbruten och något kompakt samt innehöll tegelkross, träkol och småsten. Ingen stratifiering gick att observera i lagret vilket tolkas som att det rörde sig om ett avjämningslager som senare odlats.

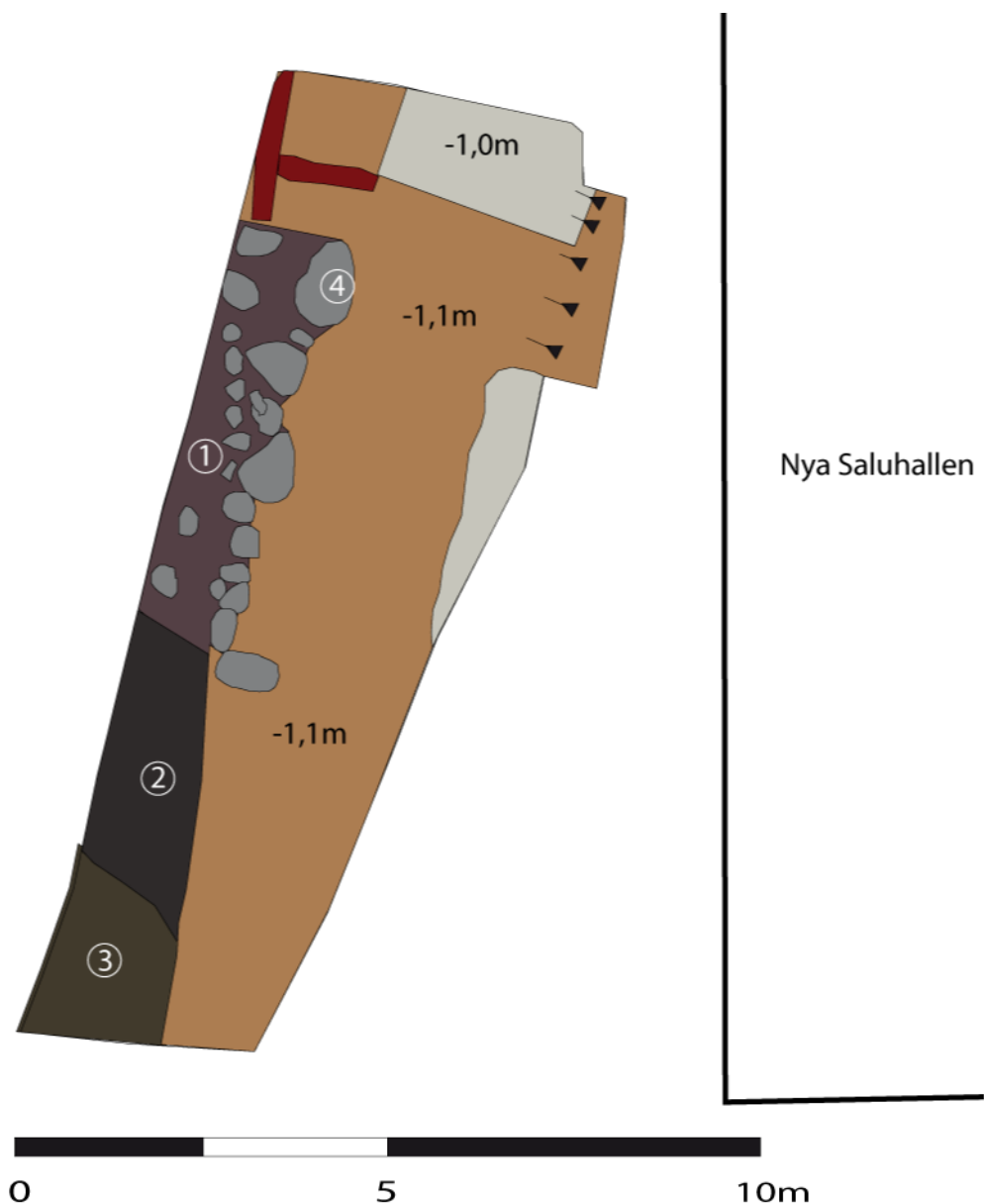

Figur 3. Plan över den norra trädplanteringsgropen. I det nordvästra hörnet dokumenterades flera välbevarade bebyggelse lämningar och kulturlager. För en detaljerad bild se figur 6 i kapitel Genomförande och resultat.

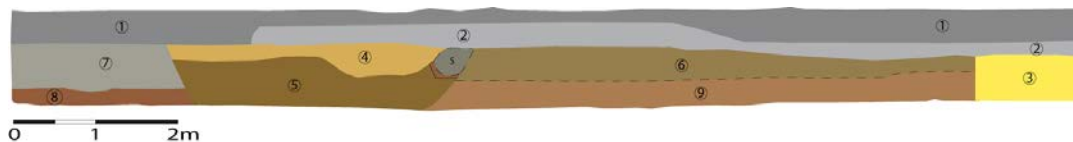
Figur 4. Sektion mot väster från den norra trädplanteringsgropen.

1. Betongplattor.
2. Bärlager stenkross och sand.
3. Omrörda kulturlager och rivningsmaterial från 1700 - 1800-talet som använts som bärlager.
4. Svartgrått matjordslager med inslag av tegelkross som odlats.
5. Bränd lera eller lerkline blandat med brungrått humöst kulturlager samt lite lera. Avröjda brandrester och med matjord som lagts ut för att odlas i.
6. Bränd lerklinad vägg (brunt) med obränd lera i botten (gult).
7. Omrörda kulturlager i ett handgrävt schakt daterat till 1800 – 1900-tal.
8. Samma som nr 3 dock något mera humöst.
9. Samma som nr 4.
10. Bränd lera eller lerkline, rester efter en brand.
11. Golv av obränd gul lera

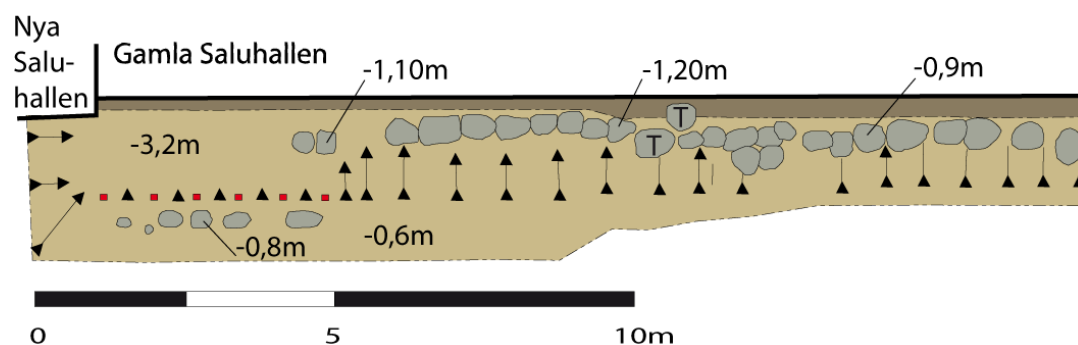
Figur 5. Plan över den södra trädplanteringsgropen. I större delen av schaktet kunde en källare hörande till bebyggelsen från 1800-talet konstateras. Längs den västra kanten kunde intakta kulturlager noteras.

1. Ett gråsvart kulturlager som var ganska fett, något nedbrutet och torrt. Det innehöll rikligt med raseringsmaterial i form av tegelbitar, tegelkross, kalkbruk, lerkline och lerkladdar. I det fanns även rikligt med djurben, träkol och fynd av yngre rödgods. Troligen utgörs lagret av omdeponerade rivningsmaterial från 1400 – 1500-talet som senare på 1600- 1700-talet använts som utjämningsmaterial.
2. Svart, fett och fuktigt kulturlager med rikliga inslag av sot, träkol, lerkladdar, tegelkross, lerkline, vitt kalkbruk och djurben. Troligen utgör lagret avröjda brandrester daterade till 1600- 1700-talet. I det finns omdeponerat äldre material.
3. Lagret liknar det föregående lager 2 men är mera uttorkat och nedbrutet på grund av rötter.
4. Grundmur för källaren bestående av obearbetad natursten med gult, sandigt kalkbruk som sammanfogningsmaterial. Troligen plundrad i de södra delarna.

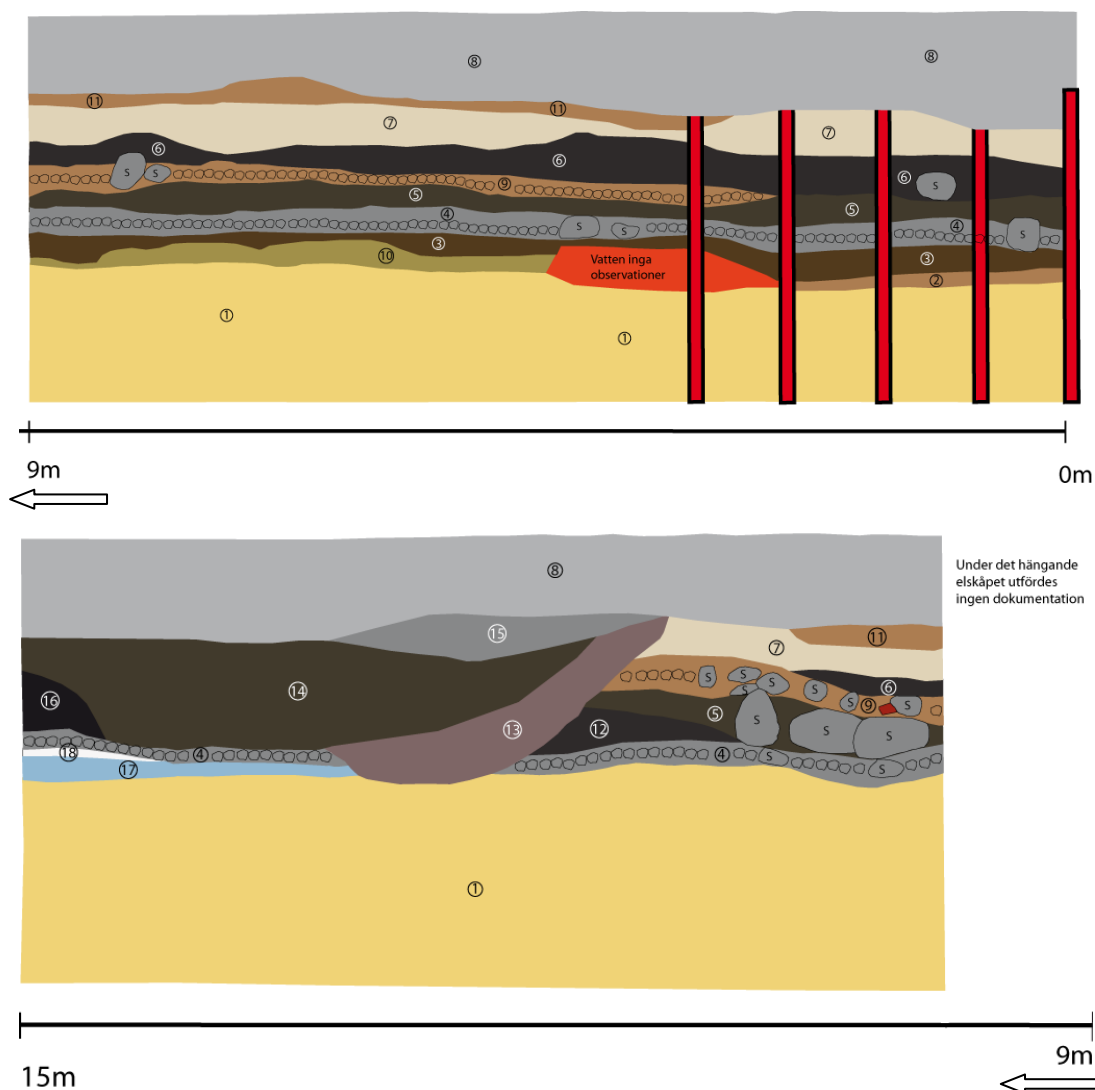

Figur 6. Sektion mot väster från den södra trädplanteringsgropen.

- 1 Modernt bärlager.
- 2 Kabelschakt fyllt med stenmjöl.
- 3 Gul tegelmur som utgjorde en källarnedgång med en trappa.
- 4 Gulbrun sand i nedgrävning av modernt ursprung.
- 5 Omrörda kulturlager blandade med modernt rivningsmaterial i nedgrävning från 1900-tal.
- 6 Humöst kulturlager som var torrt och nedbrutet, innehållande tegelbitar, träkol, lerkuddar och kalkbruk. Troligen en utjämning möjligen som underlag för en gårdsplan. Dateras till 1600 – 1700-tal.
- 7 Grått något sandigt kulturlager som var mer lerigt än humöst samt kompakt och innehöll sten, tegelbitar, djurben, läder och vingtegel. Troligen rör det sig om omrörda kulturlager uppblandade med rivningsmaterial som lagts ut som utjämning eller bärlager under 1600 – 1700-tal.
- 8 Brunt humöst kulturlager som var något uttorkat men fett innehållande enstaka stora tegel bitar, träkol och lerklining. Odlingsjord som möjligen kan dateras till 1400- eller 1500-talet.
- 9 Svart humöst lager som var fett och något fuktigt. Liknar till karaktären nr 6 men med större inslag av tegelbitar. Innehåller även träkol, djurben och kalkbruk. Lagret är i ganska gott skick även om nedbrytningen gjort det smuligt. Troligen rör det sig om uppblandat raseringsmaterial som lagts ut möjligen i avjämning eller upphöjande syfte. Troligen ska det dateras till 1400- eller 1500-talet.

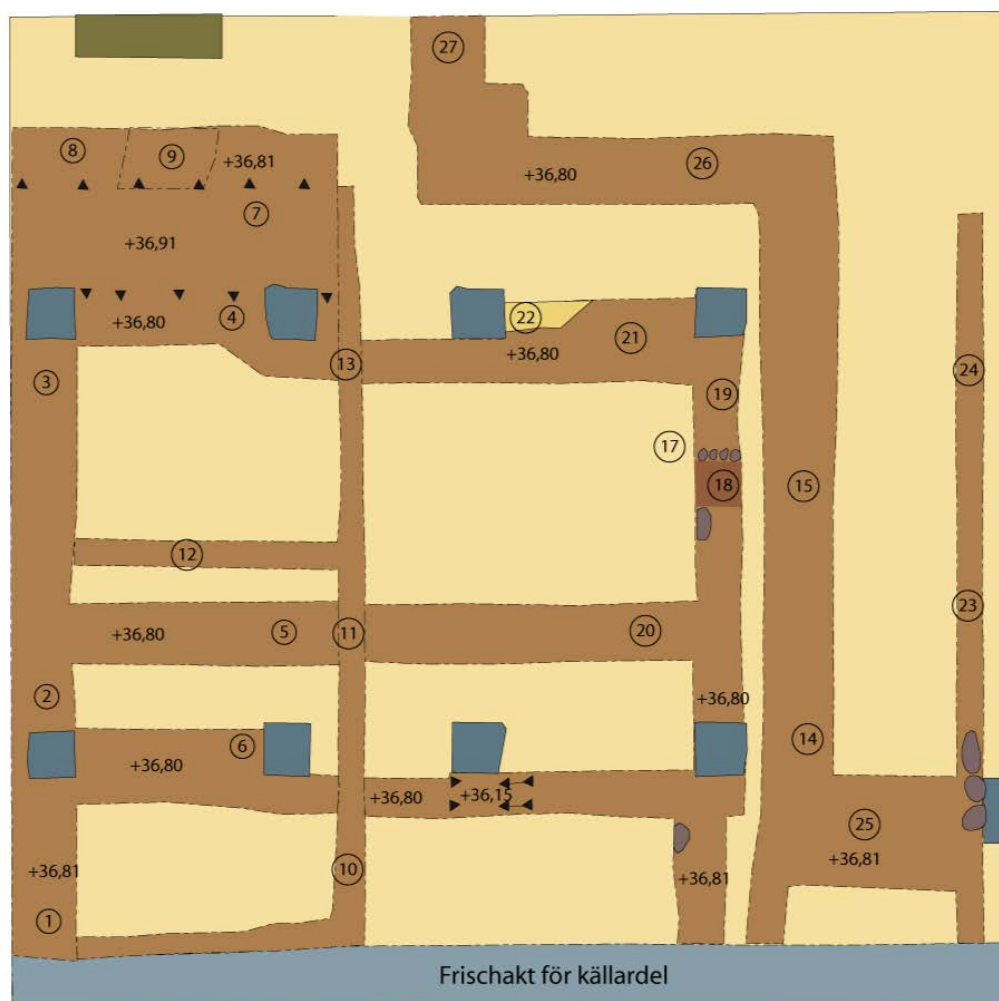
Figur 7. Plan över schaktet för grundmurstättningen. Då schaktet var djupt terrasserades det för att förhindra ras. Den första sträckan spontades i samband med att den nya delen av Saluhallen byggdes. Spontningen är markerad med rött.

Figur 8. Sektion mot söder från grundtätningsschaktet.

1. Gul moränlera.
2. Brungrått, fett och fuktigt lkulturlager med stora inslag av pinnar, småsten och något större stenar. Tolkas som en rustbädd i ett fuktigt låglänt område.
3. Gråbrunt lerigt lager som var fett och kompakt med ett stort organiskt innehåll i form av pinnar men även småsten. Utgör den övre trampade delen av en rustbädd.
4. Ett lager av småsten samt enstaka tegelbitar i ett brungrått lerigt kulturlager som innehöll mycket organiskt material och djurben. Tolkas som en slarvigt lagd stenbroläggning.
5. Gråsvart kulturlager med inslag av sand som var något torrt och nedbrutet samt innehöll enstaka småsten. Odlingslager.
6. Gråsvart lerigt lager men också lite sandigt med ett stort organiskt inslag som var något torrt, magert och nedbrutet, speciellt i de övre partierna. Påfört kulturlager som troligen odlats.
7. Ett lerigt lager med inslag av organiskt material samt rikligt med vitt kalkbruk, storstenstegel och enkupigt taktegel. Raseringslager som lagts ut som bärlager.
8. Moderna bärlager. 9. Ett kulturlagerlager bestående av sten och tegelbitar med en inblandning av gråsvart smetigt och lerigt kulturlager med ett organiskt innehåll. Stenbroläggning som var relativt vällagd.
10. Grön oxiderad lera utan kulturpåverkan.
11. Brunt lerigt kulturlager med ett stort inslag av sand och rivningsmaterial. Rivningsmassor som lagts ut som bärlager.

12. Gråsvart lerigt och mycket fett kulturlager med finkornigt inslag av träkol samt småsten. Även ett starkt organiskt inslag. Lagret har en gyttjig karaktär som indikerar att det är avsatt i vatten. Kan möjligen vara upptvunna massor som slängts ut.
13. Grå lerig kulturjord som var fet, finkornig, lite gyttjig till karaktären samt något kompakt med ett inslag av träkol. En fyllning i en nedgrävning som möjligen kan vara avsatt.
14. Gråsvart fyllning i nedgrävning som innehöll rikliga mängder sten, ben och tegel. Rivningsmassor som använts för att fylla igen en nedgrävning.
15. Ett grått sandigt lager som utgör bottenfyllningen i ett äldre kabelschakt.
16. Gråsvart gyttja som var mjuk, fuktig, finkornig och mycket fet samt innehöll djurben. Upprensade vattenavsatta massor, kanske från ett dike som lagts ut. Möjligen kan lagret kopplas samman med markförbättrande åtgärder. Se även nr 12.
17. Grått lerigt kulturlager som var mycket kompakt och innehöll träkol. Kan utgöra en rest av den äldsta gatunivån.
18. Gråvit sand som var något lös och vattenförande. Kan utgöra sättsand för ovanliggande stenbroläggning.

0 5 10m

Figur 9. Plan över schaktet för golvsänkning och Va-ledningar i den ursprungliga delen av Saluhallen. Pelarfundamenten är markerade med grått och ett parti med mycket kompakt yta med grönt.

1. Brungrått kulturlager sandig lera som var torrt och nedbrutet samt innehöll träkol, småsten. Det var infiltrerat med byggavfall från uppförandet av den gamla delen av Saluhallen. Odlingslager.
2. Som nr 1 men något löst och med ett inslag av dåligt bevarade djurben.

3. Som nr 1 men mycket nedbrutet.
4. Kulturlager med en kraftig uppblandning med byggavfall och skärvsten.
5. Övergång mellan skärvsten och nr 1.
6. Brungrått kulturlager som var något fuktigt och kompakt samt infiltrerat med tegel och kakel. Odlingslager infiltrerat med byggavfall från uppförandet av den ursprungliga delen av Saluhallen.
7. Som nr 6 men med stora inslag tegel och kakel.
8. Sandigt och lerigt kulturlager som var torrt, nedbrutet och luckert samt innehöll småsten tegel, kalk och lerkline. Odlingslager, troligen magrat med sand.
9. Nedgrävning fylld med kalkbruk, tegel och lera. Fyllningen var mycket torr och kompakt. Igenfylld kalkblandningsgrop, eftermedeltida.
10. Svartbrunt, sandigt och lerigt kulturlager som var torrt, nedbrutet och luckert samt innehöll kalkprickar, kalkbruk och träkol. Odlingslager, troligen magrat med sand.
11. Samma som nr 10 men med större inblandning av byggavfall såsom tegel och kalkbruk.
12. Samma som nr 11.
13. Samma som nr 11 men mera fuktigt och fett.
14. Svartbrunt sandigt och lerigt kulturlager som var kompakt, något fuktigt och relativt bra bevarat. Innehöll tegelkross, enstaka lerklumpar, bränd lera, träkol och djurben. Odlat lager.
15. Som nr 14 men torrare och mera nedbrutet.
16. Utgått.
17. Ytlig stensträng bestående av stena ca 0,20 m stora.
18. Parti med rivningsmaterial.
19. Brunsvart sandig och lerigt lager som var nedbrutet och något luckert samt innehöll tegelkross, småsten, kalkprickar och djurben. Odlat lager.
20. Botten av ett lager byggafal bestående av gult tegel och lera som har infiltrerat underliggande kulturlager.
21. Kulturlager som var starkt infiltrerat med gul lera och byggavfall. Mycket kompakt.
22. Nedgrävning fylld med byggavfall och lera.
23. Brungrått humöst lerigt lager som var torrt, nedbrutet och något kompakt samt innehöll träkol, tegelbitar, kalkbruk, småsten och djurben. Odlad jord med raseringskomponenter.
24. Som nr 23 men med mindre inslag av rivningskomponenter samt torrare och mera nedbrutet.
25. Samma som nr 14.
26. Brunsvart humöst lager som var lite sandigt och lerigt samt torrt och nedbrutet. Det innehöll kalkbruk, tegelkross och djurben.
27. Samma som 26.

Bilaga 2

Fyndlista KM: 93464

Fyndnr:	Schakt/kontext	Material	Sakord	Formtyp	Undertyp	Del
1	Grundtätning, lgr 4	Keramik	Kärl	Nästanstengods	Kanna	Lyftanordning
2	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Svartgods drejad	Oidentifierad	Buk
3	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Svartgods drejad	Oidentifierad	Buk
4	Trädgrop 2	Keramik	Kakel	Kakelmatis	-	-
5	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Äldre rödgods	Oidentifierad	Buk
6	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Äldre rödgods	Oidentifierad	Buk
7	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Yngre rödgods	Oidentifierad	Lyftanordning
8	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Yngre rödgods	Oidentifierad	Buk
9	Trädgrop 2	Keramik	Kärl	Yngre rödgods	Fat	Mynning buk

I serien arkeologiska arkivrapporter från Lund har utgivits:

2012

- Nr 396 Kv Galten 8, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 397 Stora Råby 34:1 i Stora Råby bytomt RAÄ 10:1 Stora Råby. Arkeologisk förundersökning 2011. Ivan Balic.
Nr 398 Kv Saluhallen 1 & Innerstaden 2:1. Arkeologisk förundersökning 2011. Jan Kockum.
Nr 399 Kv Agardh 9, Lund. Geoteknisk provborrning 2011. Ivan Balic.
Nr 400 Kv Katedralskolan 5, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 401 Igelösa 16:6, Igelösa bytomt, RAÄ 16, Igelösa socken. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 402 Kv Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 403 Kv Sankt Thomas 33, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 404 Kv Sankt Thomas 34, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 405 Kv Studenten 6, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 406 Kv Absalon 5, Arkeologisk förundersökning 2012. Jan Kockum.
Nr 407 Wilses trädgård på Spydebergs prästgård. Arkeologisk förundersökning 2011. Aja Guldåker.
Nr 408 Kv Saluhallen 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Ivan Balic.
Nr 409 Kv Myntet 29, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Jan Kockum.
Nr 410 Kv Katedralskolan 8, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 411 Kv Paradis 37 & 38, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 412 Kv Bytarebacken 31, Lund. Geoteknisk provborrning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 413 Dalby kyrkas kyrkogård, Dalby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 414 Kv Rundkyrkan 1, fornlämning nr 93, Södra Sandby socken, Lunds kommun. Geoteknisk provborrning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 415 Kv Saluhallen 1, Mårtenstorget, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010-2012. Claes Theliander.
Nr 416 Stora Råby 34:6, fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2009-2010. Adam Bolander.
Nr 417 Hoby 19:2 och Hoby 24:2, fornlämning nr 31 i Västra Hoby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2009-2010. Adam Bolander och Gertie Ericsson.
Nr 418 Kv Paradis 56, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Ivan Balic.
Nr 419 Kv Brunius 16, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 420 Kv Garvaren 20, Lund. Geoteknisk provborrning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 421 Kv Tegnér 2, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011. Gertie Ericsson.
Nr 422 Innerstaden 2:1 och 3:32, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010. Gertie Ericsson.
Nr 423 Kv Germandtska lyckan 19, Lund. Arkeologisk förundersökning 2009. Gertie Ericsson.
Nr 424 Kv Maria Magle 9, Lund. Geoteknisk undersökning 2012. Gertie Ericsson.
Nr 425 Kv Agardh 9, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Nicklas Kronroth.
Nr 426 Botan M17:504, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 427 Kv Tegnér 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 428 Kv Germandtska lyckan 19, Lund. Arkeologisk förundersökning 2010-2012. Aja Guldåker.
Nr 429 Kv Maria Magle 9, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 430 Stora Råby 36:18, fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 431 Kv Maria Magle 9, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 432 Flyinge 22:40, Fornlämning 80,81 i Södra Sandbys socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 433 Kv Toppen 1-2, Lund. Geoteknisk undersökning 2012. Nicklas Kronroth.
Nr 434 Kv Paradis 60, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 435 Kv Paradis 61, Lund. Geoteknisk undersökning 2012. Gertie Ericsson.
Nr 436 Hardeberga 22:1, fornlämning nr 25 i Hardeberga socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 437 Kv Winstруп 11, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 438 Kv Carl Holmberg 3, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.
Nr 439 Kv Myntet 29, Lund. Arkeologisk förundersökning 2012. Aja Guldåker.

Arkeologiska arkivrapporter från Lund har övergått i serien Kulturmiljörapporter fr.o.m. 2013.

I serien Kulturmiljörapporter har utgivits:

2013

- 2013:1 Kv Billegården 21, Lund. Geoteknisk undersökning 2012. Gertie Ericsson.
2013:2 Kv Apotekaren 11 (fd 9), Lund. Geoteknisk undersökning 2012. Gertie Ericsson.
2013:3 Ventlinge 44:1, Mörbylånga kommun. Antikvarisk medverkan 2012-13. Henrik Borg.
2013:4 Stora Råby 34:7, fornlämning nr 10 i Stora Råby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Jan Kockum.
2013:5 Kv Saluhallen1, Lund. Arkeologisk förundersökning 2011-2012. Ivan Balic